

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ ตรงกับวันรัฐธรรมนูญ เวลาวันพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมวินัยนี้เป็นรัฐธรรมนูญของพระ

ธรรมวินัย เห็นไหม แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางวินัยไว้นี้ แล้วมันเป็นเรื่องขี้ขึ้นมาเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระ ๖๑ องค์ รวมทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยนี้ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ แล้วเวลามาเทศน์เอาชฎิล ๓ ฟัน้องได้อีกพันกว่า นี่เป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นเลย

คำว่าพระอรหันต์ เวลาเผยแผ่ธรรมไป ธรรมมันอันเดียวกันไง มันไม่มีสูงไม่มีต่ำ มันไม่มีแตกต่างหลากหลาย มันเป็นสังฆธรรมอันเดียวกัน รัฐธรรมนูญที่คนเข้าใจ ที่หัวใจเป็นธรรม หัวใจที่เป็นสาธารณะจะมีความเสมอภาค จะมีความเห็นอกเห็นใจกัน จะมีความเผื่อแผ่กัน เพราะทุกคนปรารถนาความสุขทั้งนั้น

ทุกคนทุกขัمانة เกิดมาทุกข์เราก็ปรารถนาความสุข เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระยสะ และบริวารของพระยสะอีก ๔๕ รวมกับพระปัญจวัคคีย์

“เธอทั้งหลายพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ เธอจงอย่าไปซ้อนทางกัน”

บุคคลากรที่ไปซ้อนทางกันมันเสียผลประโยชน์มาก ถ้าเธอแตกกันไปมันจะได้กว้างขวางออกไป นี่โลกเขาเราร้อนนัก เขาต้องการธรรมวินัยนี้ เขาต้องการสิ่งที่เป็นที่พึ่งอาศัย เพราะอะไร เพราะเวลามาเทศน์เอาชฎิล ๓ ฟัน้องได้อีกพันกว่าแล้วเป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นเลย ผู้ที่เข้าใจถึงสังฆธรรม เวลาออกไปแล้วจิตใจมันเป็นธรรม

แต่วันนี้เป็นวันรัฐธรรมนูญ นี่เวลากว่าจะได้รัฐธรรมนูญมาได้เพราะอะไร เพราะความเข้าใจคนมันมีคบอด คูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เวลาประพฤติปฏิบัติ

ขึ้นมาในวิถีสงสาร ปรารณาเป็นพุทธรูมิ นี่จิตใจปรารณาดีมาก ปรารณาส่งต่างๆ เห็นไหม

พระเวสสันดรต่างๆ ขณะชาติสุดท้ายเป็นพระเวสสันดร สละนะเพราะปรารณา โพธิญาณ สละลูกสละเมีย สละทุกอย่างเลย นี่สละไปมันเจ็บไหม? มันเสียดแทงใจไหม? เวลาเขามาขอลูก นี่ซุกซกได้ไปต่อหน้าแล้วตีต่อหน้าเลยนะ นี่ขนาดซักคาบเลยละ มันทนไม่ไหวแต่ก็พยายามอดทนเอา เห็นไหม บอกว่านี่เพราะว่าท่านยังมีบอดอยู่

แล้วในปัจจุบันนี้เวลาเราต้องการความเสมอภาค ด้วยความคิดว่าปรารณาดีกัน ทุกคน วันนี้เป็นวันรัฐธรรมนูญ ก็ว่าวันที่ว่าเมืองไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับแรก แล้วคนมันรู้เท่าไม่ถึงกัน เห็นไหม นี่เราซุกซกไปนะ คนโบราณ คนในป่าในเขา เขาว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นพ่อของพระยาพหลฯ เขาว่ารัฐธรรมนูญเป็นคนนะ นี่กว่าตลอดลูกได้ นะ ในป่าในเขาเขาคิดกันอย่างนั้น

ความคิดแตกต่างหลากหลายอย่างนี้ ได้รัฐธรรมนูญมา นี่ความปรารณาดีของผู้ปกครอง ความปรารณาดีของชนชั้นปกครองต่างๆ แต่ชนชั้นที่เวลาปกครองมันรู้ไม่ได้ มันรู้ไม่เท่าทัน เห็นไหม นี่มันก็เลยมีการฉีกทำลายกันมหาศาลเลยรัฐธรรมนูญนี้

ความเสมอภาค เสมอภาคของใคร เสมอภาคของคนมีกิเลส เสมอภาคของคนที กดขี่ข่มเหงคน เสมอภาคฉันต้องได้ประโยชน์ไง ถ้าฉันไม่ได้ประโยชน์ไม่เสมอภาคนะ ถ้าฉันได้ประโยชน์ถึงจะเสมอภาค

แต่พระอรหันต์มีอย่างนั้นไหม พระอรหันต์นี่จิตใจที่เป็นพระอรหันต์ เห็นไหม เธอทั้งหลายพ้นจากบ่วงที่เป็น โลก คือลาภสักการะต่างๆ

พ้นจากบ่วงที่เป็นทิพย์ คือการเกิดในวิถีสงสาร เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มีฤทธิ์มีเดชนี่บ่วงที่เป็นทิพย์ มันเป็นความทิพย์ มันเป็นที่สมบัตินามธรรมที่เรา มีฤทธิ์มีเดช ไม่คิดมันไง เห็นไหม ไม่คิดบ่วงที่เป็นทิพย์และไม่คิดบ่วงที่เป็นโลก

แต่ถ้าเราเป็นปุถุชนล่ะ นี่ถ้าเป็นจิตใจสาธารณะนะ ผู้ที่ปกครองดีมันก็มี ประโยชน์มาก แต่ก็ปกครองได้ยากเพราะอะไร เพราะประชาชนส่งต่างๆ ปัญญา การศึกษามันไม่เท่ากัน ถ้าปัญญาการศึกษาไม่เท่ากัน สิ่งที่ต้องใช้ เห็นไหม คุณี ทาง

ตะวันตกเขาได้มาด้วยการเรียกร้องของเขา เขาได้มาโดยสังคมของเขา เขาตกผลึกของเขา มา เขารู้เท่าทันกันหมด แต่ของเราประชาธิปไตยนะ พุคประชาธิปไตย ประชาธิปไตย ต้องกันได้

นี่ว่าสังคมเราเป็นสังคมอุปถัมภ์ก็ถูก แต่คำว่าอุปถัมภ์นี่อุปถัมภ์จากพ่อแม่จาก ลูกมันจะผิดไปตรงไหน นี่คนปรารถนาดี จากพ่อแม่ จากผู้ใหญ่ที่อุปถัมภ์กับลูกมันก็ อุปถัมภ์ได้ แต่อุปถัมภ์ที่เป็นประโยชน์เป็นธรรม ถ้าอุปถัมภ์ต่างคนต่างอุปถัมภ์มันก็ต้อง อุปถัมภ์ทั้งนั้นล่ะ

นี่เวลาพูด เห็นใหม่ทั้งระบบเศรษฐกิจก็เหมือนกัน คุณ ต้มยำกุ้งเวลาธนาคารของเรา ล้มต้องปล่อยให้ล้มเลย เวลาของเขาจะล้มเขาปล่อยให้ล้มไหม? เขาไม่ยอมปล่อยให้ล้ม

นี่โดยความรู้สึกมันก็อันเดียวกันนั่นแหละ แต่โดยกฎหมายโดยกำกับใครใหญ่ กว่ากัน นี่พูดถึงประชาธิปไตย พูดถึงว่ารัฐธรรมนูญ เรื่องทางโลกมันก็อย่างว่ามันมีสูงมี ต่ำ มันมีของมันต่างๆ เห็นใหม่

นี่วันนี้วันรัฐธรรมนูญ แต่เราก็พอใจนะ ถึงมันจะเป็นแค่กติกาใช้ใหม่ แต่ทำให้ พวกเราไม่เสมอภาค แต่ถ้าไม่มีกติกาอย่างนี้ นี่สังคมสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก็เป็นอีกอย่าง หนึ่ง ถ้ากษัตริย์เป็นธรรม สิ่งต่างๆ เป็นธรรมมันก็เป็นประโยชน์ไป

นี่พูดถึงรัฐธรรมนูญ เห็นใหม่ รัฐธรรมนูญของโลก รัฐธรรมนูญของธรรม ถ้า เป็นธรรม.. นี่เป็นธรรม ธรรมกับโลกมันอยู่ด้วยกัน

วันนี้วันพระด้วย วันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเผยแผ่ธรรม วางธรรมวินัยไว้ให้เราก้าวเดิน แล้วนี่สังคมชาวพุทธตั้งแต่สมัยก่อนที่เป็น ประชาธิปไตย มันก็เป็นสังคมสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก็มีการปกครองกันมา แล้วทำไม ต้องการเป็นประชาธิปไตย.. ธรรมะไง ยุติธรรม !

นี่เวลาเรียกร้องขอความเป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมนี้แล้วเป็นธรรมของใคร ถ้าเป็น ธรรมของใคร เห็นใหม่ ความดีของใครต่างๆ อันนี้เป็นเรื่องของโลก แต่ถ้าเป็นความดี ของเราล่ะ สุขทุกข์เป็นของเราเราปรารถนาสิ่งใด เวลาเราเกิดมาในโลกเราปรารถนา

ความสุขของเรา เราต้องการความร่วมมือเป็นสุข ถ้าความร่วมมือเป็นสุข นี่อันนี้อ่านา
วาสนาบาบามีมันแข่งกันไม่ได้ ใครทำมา เห็นไหม

คุณ คุณชาว์ปัญญาของคน คุณต่างๆ ของคน นี่พันธุกรรมทางจิตมันย้อนกลับไป ถ้า
ย้อนกลับไปรู้ได้อย่างไร ใครรู้ได้อย่างไร นี่รู้ได้อย่างไรหรือรู้ได้ไม่อย่างไร เราปฏิเสธ
ขนาดไหนความจริงก็คือความจริง ข้อเท็จจริงเป็นข้อเท็จจริงอย่างนั้น ถ้าข้อเท็จจริงอย่าง
นั้น ถ้าเรามีอำนาจวาสนาเราจะคิดถึงนะ คิดถึงสมบัติ

สมบัติของโลกคือปัจจัยเครื่องอาศัย สมบัติของใจคือสมบัติของคุณงามความดี
สมบัติของความร่วมมือเป็นสุข อย่างเช่น เราทำความผิดพลาดสิ่งต่างๆ ไว้ นี่หัวใจเราเอง
มันจะมีความรับรู้ของมัน มันไม่ปกติของมัน แต่ถ้าหัวใจเราสะอาดผ่องแผ้วละ เราไม่มี
สิ่งใดในหัวใจเลย

นี่พูดถึงความหมักหมม ความสะอาดบริสุทธิ์ในหัวใจนะ แต่ถ้าเวลาพูดถึงการ
ประพฤติปฏิบัติเข้าไปละ แล้ววิธีการของมันละ เราถึงจะต้องมองตรงนี้ เรามองตรงนี้ว่า
สมบัติของเรานี้เป็นสมบัติของเราละ ความดีความชั่วของคนอื่นเป็นของคนอื่น ความดี
ความชั่วของเราเป็นของเราละ แต่สังคมมันมีมันก็ต้องกระทบกระทั่งกันเป็นธรรมดา

ถึงว่าธรรมะเก่าแก่ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา มันมีของมัน
เป็นธรรมชาติของมัน เรามีจุดยืนมากพอขนาดไหน เราทำความดีขนาดไหน ความเข้าใจ
ของเขาเขาก็เป็นธรรมดา เราทำชั่ว แต่ถ้าเขาเข้าใจผิดด้วยกระแสสังคมเขาว่าเป็น
คนดีก็ได้

ความดีความชั่วจากปากของคนอีกเรื่องหนึ่งนะ ความดีความชั่วจากสัจจะความ
จริงของหัวใจอีกเรื่องหนึ่ง แล้วความดีความชั่วของคนที่มีวุฒิภาวะที่สูงต่ำก็แตกต่างกันไป
คุณ เห็นไหม เขาบอกว่าพระทำอะไรกัน พระมีแต่นั่งอยู่โคนไม้ไม่ทำอะไรเลย เดินไป
เดินมา.. เดินไปเดินมาคนลองภาวนาคูสิ เวลาควบคุมใจมันยากเย็นขนาดไหน แล้วถ้ามัน
สุขขึ้นมาจริงๆ ละ

สุขโดยอามิส เรามีสิ่งต่างๆ ประสบความสำเร็จเราก็มีความสุขของเรา สุขโดยจิต
สงบของมัน โดยธรรมชาติของมันละ สุขโดยธรรมชาติของมันแล้วมันหาวิธีไหนละ

แล้วกว่าจะสุข เห็นไหม สุขมันสุขได้อย่างไรละ ผลไม้กว่ามันจะสุขมันต้องมีเกสร มันต้องแตกเป็นเมล็ดพันธุ์ มันถึงเป็นผลไม้ก่อนแล้วก็แก่ไปข้างหน้า แล้วก็กว่าจะสุขของมันไป

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเรารักษาหัวใจของเราละ ใจมันจะเติบโตขนาดไหน นี่ว่าสุขๆๆ เราก็จินตนาการกันเอาเองว่ามันจะเป็นความสุขอย่างนั้นๆ แล้วพอเรามาประพฤติปฏิบัติก็ว่าเป็นความสุขๆๆ มันต้องแลกมา ทุกอย่างต้องมีการลงทุนนะ.. เราเกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม เกิดจากพ่อจากแม่เราว่าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของเรา แต่มันก็มีเวรกรรมของเราด้วย ถ้าไม่มีเวรกรรมของเราจะมากเกิดได้อย่างไร มันต้องมีต้นเหตุสิ มันต้องมีเหตุที่มาที่ไป

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติมันต้องมีเหตุของมันสิ มันต้องมีการกระทำของมัน มันต้องมีความเป็นจริงของมัน คุณิ เราเป็นคนทำเอง เรามีปัญญาของเราเอง เราประกอบสัมมาอาชีพะของเราเอง สิ่งต่างๆ เราทำมากับมือเองเราจะไปสงสัยอะไรไหม

แต่ถ้ามันไม่มีเหตุไม่มีปัจจัยเลย แล้วมันมาจากไหนละ ผลนี้มันมาจากไหน มันลอยมาจากฟ้าหรือ สมาริเป็นอย่างไร นี่ปัญญาเป็นอย่างไร แล้วปัญญาฆ่ากิเลสมันฆ่ากิเลสอย่างไร ยังไม่รู้จักปัญญาโลกปัญญารธรรมเป็นอย่างไร แล้วต่างๆ ไม่รู้จักสิ่งใดๆ เลย เห็นไหม

นี่พูดถึงความเสมอภาค ถ้าเข้าไปถึงจุดของหัวใจที่มันปฏิบัติไปถึงที่สุดแล้วนะ มันจะไปเสมอภาคที่นั่นไง เสมอภาค ภราดรภาพ คอมมิวนิสต์เขาบอกเลย “คอมมิวนิสต์คนแรกคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” พูดถึงเสรีภาพ พูดถึงความเสมอภาค แต่ความเสมอภาคมันเสมอภาคของหัวใจ ไม่ใช่เสมอภาคของเวรกรรมข้างนอกนี้

นี่ผู้คนเท่ากันไหม เราเกิดมานี้รูปร่างหน้าตาเหมือนกันไหม เราเกิดมาสิ่งต่างๆ มันเท่ากันไหม อำนาจวาสนาของคนเหมือนกันไหม แล้วมันจะเสมอภาคที่ไหนละ ถ้าจะเอาความเสมอภาคของวัตถุไม่มีทาง !

แต่ถ้าเอาความเสมอภาคของใจนะ พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล เห็นไหม พระนันทะเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรี๊ยะเลย แล้วพระอรหันต์บางองค์

ค่อมก็มี ตัวเตี้ยก็มี แล้วรูปร่างลักษณะข้างนอกมันแตกต่างกันมากเลย แต่มันไปเสมอภาคกันที่หัวใจ เห็นไหม มันไปเสมอภาคกันที่เวลาภราดรภาพในหัวใจที่มันปล่อยหมดแล้ว มันเสมอภาคกันที่นั่น

เราเคยอยู่ในป่า เจอพวกสหายคุยกันมากเรื่องอย่างนี้ เขาบอกว่า “คอมมิวนิสต์คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

เราบอกว่า “ไม่ใช่! ไม่ใช่!”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา นี่หัวใจเป็นธรรม.. คำว่าธรรม ความเสมอภาค ภราดรภาพขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือสิ้นสุดแห่งทุกข์ จิตใจมันเหมือนกัน.. นี่ถ้าทำได้ แต่ถ้าเป็นโลก โลกมันเป็นเวรเป็นกรรม เป็นจรตนิสัย นี่พูดถึงรัฐธรรมนูญนะ

ธรรมวินัยนี้เป็นรัฐธรรมนูญของพระ นี่รัฐธรรมนูญ วันนี้วันรัฐธรรมนูญคือวันที่ประกาศให้พวกเรามีเสรีภาพเท่ากัน พวกเรามีหนึ่งคะแนนเสียงเหมือนกัน พวกเราเสมอภาคกัน อันนี้ก็เป็นเรื่องโลก แล้วเราก็ต้องคิดถึงว่าชีวิตเกิดมานี้เราเกิดมาในสังคมใด เกิดมาตกในสังคมที่มีความสุขความทุกข์ขนาดไหน อันนี้เกิดในประเทศอันสมควรนะ มันเป็นอำนาจวาสนา

เราเกิดในประเทศอันสมควร เกิดมาแล้วจากพ่อแม่ที่มีสัมมาทิฐิ จากพ่อแม่ที่ดี ทำให้เราเป็นคนดีขึ้นมา นี่สิ่งนี้มันเป็นเรื่องบุญกุศลที่มา แล้วบุญเป็นอย่างไรละ..

บุญ เห็นไหม กรรมดีกรรมชั่ว การกระทำนี้ กรรมทำให้เกิดการกระทำ การกระทำนั้นส่งผลเป็นวิบาก สิ่งที่ดีขึ้นมาเราถึงต้องตั้งสติใจ ฟันมัน ฟันใจไว้ นี่มันอยากเป็น อยากไปของมันเราต้องฟันไว้ ฟันอะไร? ฟันในศีลธรรม เพราะพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ ถ้าเราฟัน ความดีของใครจะเปรียบเทียบกันได้อย่างไร

นี่ศีล ๕ การกระทำผิดปกติ เห็นไหม คุณูปาณาติปาตา รังแกเขา จะเบียดเบียนเขา นี่ผิดศีลหมดแหละ แต่ถ้าเราเมตตาเขา เราจุนเจือเขา นี่สังคมจะสงบสุขเข้ามา สังคมมันจะดีขึ้นมา ดีเพราะเรา เราทำดีขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา นี่วันรัฐธรรมนูญมันจะมีคุณค่าขึ้นมา

รัฐธรรมนูญเป็นกระดาษ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ใน
พระไตรปิฎกก็เป็นกระดาษ มันจะมีผลมีค่าขึ้นมาจากความศรัทธา ความรู้จริงแล้วการ
ปฏิบัติของเรา รัฐธรรมนูญจะมีค่าตรงนี้ คนจะเป็นตรงนี้ สุขทุกข์ของคนอยู่ที่นี้ กลับมาที่
ใจของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง